

Op bovenontwikkelde gronden, in het belang van de vrije ontwikkeling van ons ziekenhuis-wezen, meen ik, in het belang vooral der kleine ziekenhuizen, aan de algemeene vergadering te moeten aanraden, het voorstel van Arnhem te verwerpen. Hoe dankbaar wij misschien die afdeeling moeten zijn, op dit punt nog eens de aandacht te hebben gevestigd, meen ik, dat het beter is, die zaak voorloopig nog eens aan te houden. Ook een gewijzigd voorstel, tot het instellen van een commissie van onderzoek naar bestaande tekortkomingen en het vaststellen van een lijstje van wenschen, acht ik niet anders dan een vragen naar den bekenden weg. Ieder ziekenhuis-bestuur kent vermoedelijk zeer wel de tekortkomingen van de onder zijn bestuur staande inrichting. Elk bestuur zal aandringen op aanvulling en verbetering, als de beschikbaar staande geldmiddelen zulks maar toelaten. Want dat is toch de spil, waarom ten slotte alles draait. De uitslag van het onderzoek van een dergelijke commissie laat zich dus voorspellen: overal tekortkomingen en de lijst van wenschen, die Arnhem in zijn toelichting reeds vooropstelt. Het aantal commissies in onze maatschappij vermeerdert op schrikbarende wijze. Op de agenda voor de algemeene vergadering nemen zij reeds een geheele bladzijde in beslag. De vergaderingen worden ten slotte taai en langdradig door het aanhooren van al die rapporten, waarvan ten slotte het praktisch nut, dat zij afwerpen, weinig in overeenstemming is met den arbeid, die door al die commissies wordt verricht.

Sliedrecht, 17 April 1915.

P. LANGEVELD.

DE REORGANISATIE VAN HET GERECHTELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK.

Met een enkel woord zij het ons geoorloofd, de ingezonden stukken in dit *Tijdschrift*, naar aanleiding van ons artikel in het nummer van 13 Maart, te beantwoorden.

Aan collega KOOPERBERG zij de verzekering gegeven, dat wij volkomen instemmen met zijn opvattingen, omtrent de regeling der lijkopeningen voor de Rijksverzekeringsbank, en dat ook het beginsel der vergoeding, door de Bank voorgestaan, beter is dan het op het oogenblik geldende beginsel bij de justitie. Dat echter een afdoende regeling van dit punt niet zoo eenvoudig is, bleek ons reeds in een onderhoud met den minister van justitie, waarbij wij gelegenheid hadden op de wijze van werken en salariering, bij de Rijksverzekeringsbank in gebruik, de aandacht te vestigen.

Collega BUDDINGH DE VOOGT, in vele opzichten instemmende met onze bezwaren en wenschen, stelt ten slotte voor, niet minder dan 46 gerechtelijk-geneeskundigen aan te stellen; het is ons niet mogen gelukken, in ons land tot een vierde van dat aantal te komen, wanneer wij aan de te benoemen personen ook maar eenigermate behoorlijke eischen zullen stellen omtrent gerechtelijk-geneeskundige kennis. Het wil ons voorkomen, dat DE VOOGT niet voldoende doordrongen is van de groote verantwoordelijkheid, die de gerechtelijk-geneeskundige op zijn schouders neemt en van de werkelijke groote eischen, die aan een behoorlijk onderzoek en een behoorlijk visum repertum gesteld mogen worden. Waar DE VOOGT ter verdediging zijner opvattingen verwijst naar het artikel van HULST in het *Tijdschrift voor Strafrecht*, daar ziet hij over het hoofd, dat niet alleen gezegd wordt, dat een patholoog-anatoom nog niet per se is een goed gerechtelijk-geneeskundige, maar ook, dat deze personen zich daartoe het best kunnen ontwikkelen. Wie zal vertrouwen stellen in het histologisch, bakteriologisch en ander mikroskopisch onderzoek van personen, die niet door den aard van hun werkkring daarmede ten volle vertrouwd zijn geworden? Wie zal ook vertrouwen stellen in de uitkomsten van een lijkopening, als de obducent niet geheel op de hoogte is van de normale en ziektekundige ontleedkunde, en welke geneesheer, niet patholoog-anatoom, zal de beoordeeling van meer of minder duidelijke afwijkingen van dezen aard op zich durven nemen?

Het zij ons vergund, omtrent dit punt een enkel woord aan te halen uit het artikel van *mr. VAN GEUNS*, advocaat-generaal bij het Hof in den Bosch (*Themis* 1914, n°. 4). Deze rechtsgeleerde schrijft: „Het werken in deze richting (het betreft de herziening van het deskundigen-onderzoek) zal met te meer vertrouwen kunnen plaats hebben, wanneer de grootere belangstelling, waarin in den laatsten tijd de deskundige en het deskundigen-onderzoek zich bij ons hebben mogen verheugen, tot krachtiger ingrijpen van het overheidsgezag zal hebben geleid. De *werkelijkheid* is het ons komen vertellen, dat op dit gebied een aanmerkelijk tekort is, dat niet zelden als deskundige in het strafgeding optreedt een man der wetenschap, die voor zijn taak — zulke eigenaardige eischen stellende — niet berekend is, zoodat *bij het onderzoek fouten worden begaan*¹⁾, welke in den verderen loop van het proces niet zijn te herstellen, een bewijsmateriaal wordt verkregen, dat later — misschien nog tijdig, misschien te laat — zal blijken ondeugdelijk te zijn, en de rechter of gevaar loopt ten onrechte aan dat *ondeugdelijke* materiaal vertrouwen te schenken, of gedwongen wordt een uitspraak te geven, welke noch hem zelf noch het rechtsgevoel bevredigt”. Waar *mr. VAN GEUNS* verder betoogt, dat een herziening van dit punt dringend noodzakelijk is, daar gelooven wij, dat van geneeskundige zijde de eischen niet streng genoeg kunnen gesteld worden, en zouden wij het ten zeerste betreuren, wanneer van onze zijde aanleiding werd gegeven tot een minder gunstige kritiek. Het is waarachtig in het belang eener goede regeling van het gerechtelijk-geneeskundig onderzoek, dat niet voldoende deskundigen zich onthouden van ingrijpen; sinds ons vorig artikel is de kasuïstiek van het verrichten van lijkschouwingen door onvoldoend geschoolden met de gevolgen van dien, weer vermeerderd.

Ten slotte een woord van dank aan collega *ROLL* voor zijn steun; zijn zienswijze was ons allen bekend; zijn verblijf in het verre Weenen was een praktisch bezwaar, hem in onze werkzaamheden te doen deelen.

Leiden

Rotterdam

Utrecht

Amsterdam

Groningen

} April 1915.

J. P. L. HULST,

R. DE JOSSELIN DE JONG,

C. W. G. MIEREMET,

H. J. M. SCHOO,

T. S. STEENHUIS.

HET BEZWAAR TEGEN DE ZIEKENBRIEFJES.

I.

Naar aanleiding van de door de collegae *SNOECK HENKEMANS* en *VAN DER MEULEN* ingezonden artikeltjes, waarin zij meenen de onmogelijkheid te kunnen aantoonen van het stelselmatig weigeren dezer briefjes, en betoogen, dat de werknemers daarvan noodwendig de dupe moeten worden, zij het onze afdeeling vergund het volgende in herinnering te brengen:

Sinds Juni 1910 geven de leden der afdeeling Meppel en O. slechts (op verzoek) een uniform formulier af met het opschrift: *Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst, afdeeling Meppel en O.*, luidende: „Ondergeteekende verklaart, dat

..... op den 191 . onder zijn behandeling is gekomen
uit zijn behandeling is ontslagen

„Aan werkgevers, directie's van ziekenfondsen of van verzekeringmaatschappijen enz. zal voor deze verklaring f 0.50 op rekening worden gesteld”.

In den aanvang gaf dit wel eenige strubbelingen met de ondersteuningsfondsen-tijdens-ziekte en met verzekeringmaatschappijen, maar deze legden zich erbij neer, toen zij zagen, *dat de geneeskundigen eensgezind het besluit handhaafden.*

1) Deze cursiveering is van ons.